

V rámci pravidelného cyklu článků věnovaných problematice ochrany člověka za běžných rizik a mimořádných událostí přinášíme jedenáctý díl věnovaný dopravním nehodám. Věříme, že vyučující informace využijí jako vhodnou doplňkovou pomůcku k plánování a realizaci výuky.

Většina lidí dnes dojíždí do zaměstnání, do školy, o víkendech jezdí vozem na chalupu a o prázdninách na dovolenou. Spolu s prudkým rozvojem průmyslu a techniky v posledních desetiletích tak významně vzrostla doprava, a to jak z hlediska technické úrovně dopravních prostředků, tak také hustoty silničního provozu. Toto vše s sebou přináší i negativní jevy, jako je zvýšené riziko **dopravních nehod**. Je proto třeba žákům vštípit, jak důležité je dbát na bezpečnost svou i ostatních, jak je důležité „**vidět a být viděn**“, znát **zásady při pohybu chodce nebo cyklisty ve vozovce, znát pravidla silničního provozu a soustředěně sledovat provoz**.

V únoru 2016 vstoupila v platnost novela zákona o silničním provozu, jejímž cílem je především zvýšit bezpečnost na silnicích. Chodcům za snížené viditelnosti (zejména za soumraku, v mlze nebo ve tmě) nařizuje mimo obec nosit **reflexní prvky**. Počet nehod způsobených špatnou viditelností chodců, je velmi vysoký a vhodný reflexní prvek může život či zdraví chodce zachránit. V tmavém oblečení bez reflexních prvků a zvláště za snížené viditelnosti chodce řidič vidí jen na několik metrů a nemá tak dostatek času zareagovat a vyhnout se mu. Použitím reflexních prvků se viditelnost chodce zvýší až na cca 200 metrů. Za porušení této povinnosti hrozí všem chodcům pokuta ve výši až 2 000 Kč.

Když se člověk stane svědkem dopravní nehody a může poskytnout pomoc ostatním, je třeba:

- dbát v první řadě na vlastní bezpečnost a bezpečnost ostatních účastníků nehody
- zachovat klid, nepodlehnout panice
- zastavit vozidlo na bezpečném místě, vypnout motor, zajistit vozidlo ruční brzdou
- obléct si výstražnou vestu před opuštěním vozidla, zapnout výstražná světla
- zajistit bezpečnost svým spolucestujícím – odvést je za svodidla, mimo vozovku do bezpečí, pakliže to činnost dovolí, pohybovat se také za svodidly
- zjistit, jaký je rozsah nehody – počet zraněných, další možné nebezpečí
- neprodleně zavolat na linku tísňového volání, nejlépe 112
- poskytnout první pomoc do příjezdu záchranářů, soustředit se na zajištění základních životních funkcí postižených
- je-li to časově možné, v dostatečné vzdálenosti před nehodou umístit výstražný trojúhelník a zajistit provizorní regulaci nebo odklon dopravy, aby nedošlo k řetězení nehody
- po příjezdu záchranářů se řídit jejich pokyny
- jako svědek dopravní nehody setrvat na místě, být k dispozici veliteli zásahu a poskytnout své svědectví

Pro studenty středních škol mohou být vhodnou doplňkovou pomůckou videoklipy kampaně „**Ty to zvládneš**“, která je zaměřená na nejčastější chyby laických záchranářů při dopravních nehodách (ke stažení zdarma na adrese <http://www.tytozvladnes.cz/>). **Doporučujeme vyučujícím, aby si klipy nejdříve sami prohlédli a zvážili, jaké věkové kategorii je promítnou.**

Žákům je třeba zdůraznit, že s podobnými MU, jako jsou dopravní nehody, se v dnešní době mohou setkat, ať už jako svědci či přímí účastníci a je třeba vědět, jak se správně v takové chvíli zachovat. Heslo „Vědět, znamená přežít“ je ve spojení s dopravními nehodami více než aktuální. Ochránit svůj život a zdraví je základní lidská kompetence, kterou je třeba rozvíjet a prohlubovat po celý život.

Začlenění této problematiky v RVP ZV:

Člověk a jeho svět: Člověk a jeho zdraví - 1. období ČJS-3-5-02 rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných + ČJS-3-5-02p + učivo;

2. období ČJS-5-5-04 uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících MU + ČJS-5-5-04p + učivo;

Člověk a společnost: Výchova k občanství, 2. st – Člověk ve společnosti VO-9-1-06 zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu;

Člověk a zdraví: Výchova ke zdraví - VZ-9-1-15 aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, VZ-9-1-16 - uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i MU + VZ-9-1-16p + učivo.

Tělesná výchova – Činnosti ovlivňující zdraví TV – 9-1-05 uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost + TV – 9-1-05P.

Důležité pro 1 stupeň ZŠ:

- Žák chápe nebezpečí dopravní nehody;
- Žák ví, jak přivolat pomoc na linkách tísňového volání.

Důležité pro 2 stupeň ZŠ:

- Žák chápe problematiku z prvního stupně a rozvíjí své znalosti dál;
- Žák zná základní zásady správného chování, stane-li se svědkem dopravní nehody;
- Žák umí poskytnout první pomoc, chápe, že až bude dospělý, bude poskytnutí první pomoci jeho povinností.

Za Vaši zpětnou vazbu budeme velmi rádi, prosím neváhejte se na nás obrátit, odpovíme na Vaše případné dotazy či připomínky.

Autor:

kpt. Mgr. Martina Talichová

Odbor ochrany obyvatelstva a krizového řízení - oddělení instruktáží a školení

E-mail: martina.talichova@grh.izscr.cz

www.hzscr.cz